

VALTIONEUVOSTON ASETUKSET PALKKATURVASTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN JA MERIMIESTEN PALKKATURVASTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Pääasiallinen sisältö

Palkkaturvasta ja merimiesten palkkaturvasta annettuihin valtioneuvoston asetuksiin tehtäisiin toimivaltaisen viranomaisen muuttumisesta johtuvat teknisluonteiset muutokset. Asetusten viittaukset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen muutettaisiin koskemaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskusta, jolle palkkaturva-asiat siirtyvät 1.1.2025 alkaen. Lisäksi asetuksista kumottaisiin eräitä tarpeettomia säännöksiä.

1 Tausta

Hallitus antoi eduskunnalle 6.10.2022 hallituksen esityksen julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 207/2022 vp). Eduskunta antoi vastauksensa (EV 332/2022 vp) 9.3.2023, ja tasavallan presidentti vahvisti lait 23.3.2023. Uudistuksessa järjesteltiin myös työ- ja elinkeinohallinnon alan valtiolle jääviä tehtäviä uudestaan. Palkkaturva-asiat siirrettiin tässä yhteydessä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskukselle (jäljempänä *kehittämis- ja hallintokeskus*), joka hoitaa jatkossa palkkaturva-asiat keskitetysti koko Suomen alueella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain muutoksen (382/2023) mukaan kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävänä on muun muassa hoitaa palkkaturvan toimeenpanoon liittyvät tehtävät, joista säädetään palkkaturvalaissa (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalaissa (1108/2000). Palkkaturvalain 3 §:ää ja merimiesten palkkaturvalain 2 §:ää muutettiin laeilla 395/2023 ja 396/2023 siten, että kehittämis- ja hallintokeskus tekee päätöksen palkkaturva-asiassa sekä huolehtii muista mainittujen lakien täytäntöönpanoon liittyvistä tehtävistä. Palkkaturva-asioiden siirtoon liittyvät edellä selostetut lainmuutokset tulevat voimaan 1.1.2025.

Toimivaltaisen viranomaisen muutoksen johdosta on tarpeen muuttaa palkkaturvasta annettua valtioneuvoston asetusta (1276/2009) ja merimiesten palkkaturvasta annettua valtioneuvoston asetusta (1277/2009). Lisäksi asetuksista kumottaisiin eräitä tarpeettomia säännöksiä.

Palkkaturvasta annettua valtioneuvoston asetusta koskevat asetuksenantovaltuudet perustuvat palkkaturvalain 10 §:n 2 momenttiin, 19 §:n 1 momenttiin ja 32 §:ään. Merimiesten palkkaturvasta annettua valtioneuvoston asetusta koskevat asetuksenantovaltuudet perustuvat merimiesten palkkaturvalain 9 §:n 2 momenttiin, 17 §:n 1 momenttiin ja 30 §:ään. Palkkaturvalain 10 §:n 2 momentissa ja merimiesten palkkaturvalain 9 §:n 2 momentissa säädetään asetuksenantovaltuudesta koskien edellytyksiä konkurssipesän palkkaturvahakemukselle. Palkkaturvalain 19 §:n 1 momentin ja merimiesten palkkaturvalain 17 §:n 1 momentin asetuksenantovaltuudet koskevat maksuhojennuksia koskevan toimivallan jakautumista työ- ja elinkeinoministeriön ja 1.1.2025 lukien kehittämis- ja hallintokeskuksen välillä. Palkkaturvalain 32 §:n ja merimiesten palkkaturvalain 30 §:n mukaiset asetuksenantovaltuudet koskevat lain täytäntöönpanoa.

2 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Asia on käsitelty palkkaturva-asiain neuvottelukunnassa ja merimiesasiain neuvottelukunnassa.

Ehdotuksista on pyydetty lausunnot palkkaturva-asiain ja merimiesasiain neuvottelukunnassa edustettuna olevilta tahoilta ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Lausuntokierros järjestettiin 24.11.2023-8.1.2024.

Asetusehdotukset on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Palkkaturvasta ja merimiesten palkkaturvasta annettujen valtioneuvoston asetusten 3 §:ssä, 5 §:n 1 momentissa sekä 6 ja 7 §:ssä on tarkennettu palkkaturvalakien säännöksiä koskien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtäviin nykyisin kuuluvia palkkaturva-asioita. Mainittuihin pykäliin tehtäisiin toimivaltaisen viranomaisen muutoksesta johtuvat teknisluonteiset muutokset.

Palkkaturvasta ja merimiesten palkkaturvasta annettujen valtioneuvoston asetusten 1 §:n 2 momentissa säädetään palkkaturvahakemuslomakkeiden pitämisestä työ- ja elinkeinotoimistoissa maksutta saatavilla. Asetusten 2 §:ssä säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja työ- ja elinkeinotoimiston neuvontavelvollisuudesta palkkaturvahakemuksen tekemisessä. Mainitut asetusten kohdat ehdotetaan kumottaviksi tarpeettomina. Palkkaturvalain 10 §:n 1 momentin ja merimiesten palkkaturvalain 9 §:n 1 momentin 1.1.2025 voimaan tulevien muutosten (999/2023 ja 1000/2023) mukaan palkkaturvahakemus on toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen tai sille kunnan tai kuntayhtymän viranomaiselle, joka vastaa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä. Ahvenanmaan maakunnassa hakemus on kuitenkin toimitettava kehittämis- ja hallintokeskukseen. Lisäksi momenteissa on säännökset hakemuksen jättämisestä Suomen edustustoon. Lomakkeiden saatavilla pitäminen ja viranomaisen hakemusmenettelyä koskeva neuvontavelvollisuus sisältyvät palkkaturvalain 10 §:n 1 momentissa ja merimiesten palkkaturvalain 9 §:n 1 momentissa säädettyyn hakemusten vastaanottamista koskevaan tehtävään hallintolain (434/2003) palveluperiaatetta ja neuvontavelvollisuutta koskevien säännösten perusteella. Kehittämis- ja hallintokeskuksen ja työvoimaviranomaisen on pidettävä hakemuslomakkeita saatavilla ja tarvittaessa annettava hallintolaissa edellytettyä neuvontaa palkkaturvahakemuksen vireille saattamisessa.

Palkkaturvasta ja merimiesten palkkaturvasta annettujen valtioneuvoston asetusten 8 §:ssä säädetään veroviranomaiselta saatavasta virka-avusta. Pykälät ehdotetaan kumottaviksi vanhentuneina ja tarpeettomina.

4 Pääasialliset vaikutukset

Muutoksilla ei arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

5 Lausuntopalaute

Lausunnon jättivät Akava ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, STTK ry, liikenne- ja viestintäministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö, joilla ei ollut huomautettavaa ehdotuksista.

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetukset tulevat voimaan 1.1.2025.

7 Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen palkkaturvasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja asetuksen merimiesten palkkaturvasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.